

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 14 lipca 2023 r.

Znak: WK-610/8/4/23

Pan
Arkadiusz Chęciński
Prezydent Miasta
Sosnowiec

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 1 marca do 12 maja 2023 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Sosnowiec** za okres od 1 stycznia 2019 r. do 12 maja 2023 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 18 maja 2023 r. przez Prezydenta Miasta Sosnowiec i Skarbnika Miasta Sosnowiec. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W latach 2022-2023 przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienie publicznego w trybie podstawowym z możliwością zastosowania negocjacji, na roboty budowlane w zadaniu inwestycyjnym pn.: „Budowa infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej nr 35 w Sosnowcu” (z wynagrodzeniem umownym w kwocie 8 480.000,00 zł brutto), w którym wyłoniono Wykonawcę z naruszeniem przepisów art. 226 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 z późn. zm.) oraz podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych, tj.: zasady uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, proporcjonalności oraz przejrzystości, o których mowa w art. 16 tej ustawy, poprzez zaniechanie odrzucenia oferty złożonej przez PRZEDSIĘBIORSTWO MAXIMUS ZBH sp. z o.o., sp. k. z siedzibą w Siemianowicach Śląskich oraz wybranie tej oferty jako najkorzystniejszej, pomimo że jej treść była niezgodna z warunkami zamówienia, wynikającymi z opisu przedmiotu zamówienia.*

Powyższe miało wpływ na wynik niniejszego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Przedmiot zaoferowanego świadczenia, wynikający z oferty ww. Wykonawcy, nie odpowiadał opisowi przedmiotu zamówienia w SWZ, odnoszącego się do realizacji w formule „buduj”: „Budowy wiaty nad istniejącym boiskiem wielofunkcyjnym wraz z instalacją elektryczną”. Wykonawca objął swoim

zobowiązaniem ofertowym: konstrukcję stalową zadaszenia - zamiast żelbetowej konstrukcji, która była wymagana przez Zamawiającego w opisie przedmiotu zamówienia, na podstawie wyjaśnień treści SWZ. W konsekwencji powyższego, Wykonawca realizując umowę o zamówienie publiczne z dnia 21 marca 2022 r. Nr ZP.WIM.272.10.1.1.2022 opracował projekt zamienny oraz uzyskał zamienne pozwolenie na budowę z uwzględnieniem konstrukcji stalowej zadaszenia, zamiast wymaganej przez Zamawiającego żelbetowej konstrukcji. Przy czym, Wykonawca zastosował w zamiennej dokumentacji projektowej oraz zamiennym pozwoleniu na budowę pozostałe zmiany wprowadzone przez Zamawiającego w wyniku wyjaśnień treści SWZ, tj. uwzględniono zmiany dachu łukowego na dwuspadowy z poszyciem płytami warstwowymi oraz zmiany elewacji.

Na dzień zakończenia kontroli, tj. 12 maja 2023 r. niniejsze zadanie było nadal w toku realizacji.

Przedmiotem niniejszego zamówienia objęto:

a) „Budowę budynku sanitarno-technicznego oraz budowę budynku kotłowni wraz z pomieszczeniami technicznymi”, jako część zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa infrastruktury sportowej przy SP nr 35 w Sosnowcu” - w formule „zaprojektuj i wybuduj”, w tym:

- ✓ opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej w podziale na branże;
- ✓ wykonanie robót budowlanych polegających m.in. na: budowie budynku sanitarno-technicznego wraz z niezbędnymi instalacjami, budowie budynku kotłowni wraz z pomieszczeniami technicznymi i instalacjami;

b) „Budowę wiaty nad istniejącym boiskiem wielofunkcyjnym wraz z instalacją elektryczną” w formule „buduj”, w której projekt jest dostarczany przez Zamawiającego, który odpowiada za to, że Wykonawca będzie dysponować kompletną i zgodną z przepisami prawa dokumentacją projektową.

Zamawiający opisał zakres Prac i Robót w formule „buduj” za pomocą dokumentacji projektowej, w tym projektu zamiennego oraz pozwolenia na budowę. Zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia w części dotyczącej formuły „buduj” (Załącznik nr 2.1. do SWZ): „Obiekt budowlany został zaprojektowany w postaci zadaszenia nad istniejącym boiskiem wielofunkcyjnym przy szkole podstawowej nr 35. Zadaszenie zostanie rozpięte nad całą płytą istniejącego boiska na wysokości 10-12 m. Zadaszenie boiska zaprojektowano jako konstrukcja stalowa z dachem łukowym o promieniu gięcia 68,67m”.

Jeden z wykonawców zainteresowanych ubieganiem się o niniejsze zamówienie, zwrócił się do Zamawiającego w dniu 14.01.2022 r. przy użyciu środków komunikacji elektronicznej o wyjaśnienie treści SWZ, wnioskując jednocześnie o zmianę opisu przedmiotu zamówienia w części realizowanej w formule „buduj”, czyli wykonania obiektu zadaszenia nad istniejącym boiskiem wielofunkcyjnym przy SP nr 35, poprzez dopuszczenie:

- ✓ konstrukcji hali, jako żelbetowej, zamiast zaprojektowanej konstrukcji stalowej;
- ✓ zmiany zaprojektowanego dachu z łukowego na dwuspadowy z poszyciem płytami warstwowymi,
- ✓ zmiany zaprojektowanej elewacji z membrany, wypełnionej powietrzem - na płyty warstwowe.

W odpowiedzi Zamawiający pismem nr WZP.271.1.1.2022.SW z dnia 19.01.2022 r. poinformował, że „dopuszczył zmiany w zakresie materiałów i sposobu wykonania konstrukcji, dachu oraz elewacji. Wprowadzone zmiany należy zaprojektować i wybudować w taki sposób, żeby budynki spełniały swoją funkcję oraz były zgodne z obowiązującymi warunkami techniczno-budowlanymi oraz należy uzyskać zamienne pozwolenie na budowę”.

Tym samym, Zamawiający zaakceptował propozycję wykonawcy w całości oraz skutecznie wprowadził zmiany w opisie przedmiotu zamówienia (Załącznik nr 2.1. do SWZ) w zakresie zmiany sposobu wykonania obiektu zadaszenia nad istniejącym boiskiem wielofunkcyjnym przy SP nr 35.

W wyniku wyjaśnienia treści SWZ, Zamawiający przedłużył pierwotny termin składania ofert (o 6 dni). Powyższe zmiany treści SWZ (Opisu Przedmiotu Zamówienia) zostały zatem zakwalifikowane przez Zamawiającego jako istotne dla sporządzenia oferty lub takie, które wymagają od Wykonawców dodatkowego czasu na zapoznanie się ze zmianą treści SWZ i przygotowanie ofert. O tym, że ww. zmiany opisu przedmiotu zamówienia mają charakter tzw. zmian istotnych, świadczy także to, że Zamawiający dokonując wyjaśnienia treści SWZ, zobowiązał przyszłego Wykonawcę do opracowania projektu zamiennego wraz z uzyskaniem zamiennego pozwolenia na budowę, które są wymagane w przepisach prawa budowlanego wyłącznie w takich przypadkach, gdy zaszło istotne odstępianie od projektu oraz warunków określonych w pozwoleniu na budowę.

Podkreślić należy, że Zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu nie dopuścił możliwości złożenia oferty wariantowej w niniejszym postępowaniu. Ponadto w Rozdz. I pkt 9.1. SWZ wskazano, że: „OFERTY WARIANTOWE. 9.1. Zamawiający nie dopuszcza możliwości złożenia oferty wariantowej, o której mowa w art. 92 ustawy Pzp tzn. oferty przewidującej odmienny sposób wykonania zamówienia niż określony w niniejszej SWZ”.

Wobec powyższego zaoferowany sposób wykonania zamówienia musiał być jednakowy oraz zgodny z treścią SWZ, w szczególności z opisem przedmiotu zamówienia, określonym przez Zamawiającego wraz ze wszelkimi jego modyfikacjami, wprowadzonymi w wyniku wyjaśnienia treści SWZ.

Tymczasem Zamawiający w oparciu o szczegółową wycenę robót, przedłożoną przez Wykonawcę: PRZEDSIĘBIORSTWO MAXIMUS ZBH sp. z o.o., sp. k. po czynności wyboru najkorzystniejszej oferty, a przed podpisaniem umowy o niniejszej zamówienie, powziął wiadomość, że tenże Wykonawca objął swoim zobowiązaniem ofertowym konstrukcję stalową zadaszania, zamiast żelbetowej konstrukcji, która była wymagana przez Zamawiającego w OPZ na podstawie wyjaśnień treści SWZ.

Zgodnie z wyjaśnieniami Zamawiającego „(...) SWZ uległa zmianie w taki sposób, że Zamawiający obok konstrukcji stalowej wykonania hali, dopuścił wykonanie konstrukcji również jako żelbetowej”. Zdaniem Zamawiającego, Wykonawca był uprawniony do wyboru metody wykonania konstrukcji hali, spośród dwóch równorzędnych metod, dopuszczonych przez Zamawiającego. Dlatego też w stanowisku zaprezentowanym przez Zamawiającego po zakończeniu kontroli, nie można tutaj w ogóle mówić o niezgodności treści złożonej oferty z warunkami zamówienia, a co za tym idzie o odrzuceniu oferty podstawie art. 226 ust. 1 pkt 5 „uPzp”.

Należy zauważyć, że podstawowym celem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z art. 239 ust. 1 „ustawy Pzp” jest wybór najkorzystniejszej oferty. Natomiast najkorzystniejsza oferta, to oferta przedstawiająca najkorzystniejszy stosunek jakości do ceny lub kosztu lub oferta z najniższą ceną lub kosztem. Wybór oferty najkorzystniejszej powinien być dokonany zgodnie z najważniejszymi zasadami udzielania zamówień publicznych, tj.: zasadą uczciwej konkurencji i zasadą równego traktowania wykonawców w postępowaniu, o których mowa w art. 16 ustawy.

Aby powyższe zasady były zachowane, wymagane jest takie ustalenie przez Zamawiających zasad obliczania przez Wykonawców ceny ofertowej, żeby oferty były porównywalne, tj. aby ich ceny obliczane były według tych samych reguł.

Możliwość porównania ofert przez Zamawiającego, zwłaszcza poprzez zastosowanie przez Wykonawców jednakowego sposobu obliczania ceny ofertowej w odniesieniu do jednakowego dla wszystkich Wykonawców przedmiotu zamówienia, stanowi podstawę prawidłowej, merytorycznej oceny ofert i wyboru oferty najkorzystniejszej w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Nie jest możliwy wybór oferty najkorzystniejszej, gdy w postępowaniu nie dopuszczono możliwości złożenia oferty wariantowej, natomiast złożone oferty nie dają się obiektywnie ze sobą porównać. Nieporównywalność ofert jest wówczas jednoznaczna z wadą postępowania, skutkującą koniecznością unieważnienia postępowania.

W przypadku ujawnienia się okoliczności wskazujących na popełnione błędy, które miały lub mogą mieć wpływ na wynik postępowania (czynność wyboru najkorzystniejszej oferty niewątpliwie ma wpływ na wynik postępowania), Zamawiający był zobowiązany do:

- *unieważnienia określonej czynności i jej ponowienie w sposób prawidłowy - w przypadku uprzedniego niezgodnego z przepisami działania i / lub*
  - *dokonania wymaganej czynności - w przypadku zaniechania czynności, do której był zobowiązany na podstawie ustawy,*
- albo unieważnienia postępowania obarczonego wadą, której nie można usunąć w sposób zgodny z przepisami.*

Unieważnienie niezgodnej z przepisami czynności oraz jej ponowienie i/ lub dokonanie wymaganej czynności, w przypadku zaniechania czynności, do której Zamawiający był zobowiązany na podstawie ustawy, albo unieważnienia postępowania obarczonego wadą, której nie można usunąć w sposób zgodny z przepisami, musi nastąpić w toku postępowania o udzielenie zamówienia, czyli do momentu podpisania umowy.

Przyczyną nieprawidłowości jest nierzetelne wykonywanie obowiązków przez komisję przetargową, powołaną na mocy Decyzji Prezydenta Miasta Sosnowca Nr 166 z dnia 30 grudnia 2021 r. do przygotowania oraz przeprowadzenia niniejszego postępowania.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosił p. Michał Zastrzeżyński – Zastępca Prezydenta Miasta Sosnowca, któremu Prezydent Miasta Sosnowca powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla niego w ustawie czynności, w m.in. w zakresie: zatwierdzania decyzji o odrzuceniu ofert; zatwierdzanie decyzji o dokonaniu wyboru oferty najkorzystniejszej.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, w tym w szczególności nad członkami komisji przetargowej, w zakresie rzetelnego badania i oceny ofert, w szczególności pod kątem zgodności treści ofert z warunkami zamówienia, stosownie do przepisów art. 226 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 z późn. zm.) oraz podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych, tj.: zasady uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, proporcjonalności oraz przejrzystości, o których mowa w przepisie art. 16 tej ustawy, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270).

W zakresie rozliczeń z kontrahentami:

- *Do 2022 r. nieterminowo zwrócono zabezpieczenie należytego wykonania umów oraz zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi w łącznej kwocie 452.377,68 zł. Naruszono tym art. 151 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.) oraz art. 453 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2019 z późn. zm.).*

Nieprawidłowość dotyczyła zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi niezwróconego 43 kontrahentom z terminem zwrotu od 2004 r. do 2018 r.

W przypadku 8 kontrahentów, dla których termin zwrotu ww. zabezpieczeń upłynął w latach 2004 - 2009, w 2014 r. zwrócono się o podanie rachunku bankowego do zwrotu zabezpieczenia, natomiast w przypadku 10 kontrahentów, dla których termin zwrotu zabezpieczeń upłynął w latach 2006 - 2018, w 2022 r. zwrócono się o podanie rachunku bankowego do zwrotu zabezpieczenia.

W 2022 r. dokonano zwrotu zabezpieczenia w łącznej kwocie 56.262,39 zł na rzecz 11 kontrahentów, natomiast kwotę 393.651,51 zł przekazano na rachunek dochodów Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, w związku z brakiem możliwości zwrotu zabezpieczeń spowodowanego zamknięciem działalności przez kontrahentów.

Osobami odpowiedzialnymi za przekazanie informacji do Wydziału Finansowego o obowiązku zwrotu zabezpieczenia byli: inspektor nadzoru, pracownicy Referatu Finansowego w Wydziale Inwestycji. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Finansowego.

Pomimo braku ww. zwrotu zabezpieczeń, w toku inwentaryzacji przeprowadzonej wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r. nie stwierdzono nierealnych sald kont rozrachunkowych.

Powyższe świadczy o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji zobowiązań z naruszeniem art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.) oraz wymogów instrukcji inwentaryzacyjnej określonej zarządzeniem Nr 821 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 23 września 2011 r.

Wyniki weryfikacji dokumentów znalazły swoje odzwierciedlenie w odpowiedniej adnotacji na wydrukach poszczególnych kont. Adnotacji tej dokonali.

- za 2019 r.: Naczelnik Wydziału Inwestycji, Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Kierownik Referatu Opłat, Planowania i Analiz, Inspektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami,

- za 2020 r.: Naczelnik Wydziału Inwestycji, Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Kierownik Referatu Opłat, Planowania i Analiz, Inspektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami,

- za 2021 r. Naczelnik Wydziału Inwestycji, Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Inspektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie:

- terminowego zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi, stosownie do art. 453 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 z późn. zm.).

- prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji zobowiązań w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.),

mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

W zakresie zaciągania zobowiązań:

- *W 2022 r. zaciągnięto zobowiązanie związane z realizacją wieloletniego przedsięwzięcia inwestycyjnego p.n. „Dokończenie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego p.n. „Przebudowa ul. Lenartowicza w Sosnowcu” z przekroczeniem zakresu upoważnienia udzielonego przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Sosnowca na lata 2022-2040, przyjętej uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu Nr 1038/LXVI/2022 z dnia 27 października 2022 r. ze zm. Powyższym naruszono art. 228 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 226 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).*

W umowie z dnia 14 listopada 2022 r. ustalono wartość zobowiązań na realizację ww. zadania w kwocie 9.134.235,96 zł, natomiast limit zobowiązań na ww. zadanie na ten dzień wyniósł 6.840.774,86 zł.

Ww. umowę w imieniu Miasta Sosnowiec zawarł Prezes Zarządu, działający na podstawie pełnomocnictwa z dnia 12.01.2022 r., udzielonego w imieniu Gminy Sosnowiec – w oparciu o pełnomocnictwo WOI.0052.4.2022 z dnia 12 stycznia 2022 r. przez Spółkę Sosnowieckie Inwestycje sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu.

Umowa została kontrasygnowana przez p. Annę Garbyś – Skarbnika Miasta Sosnowca.

Wniosek nr 3

Zaciągać zobowiązania wynikające z przedsięwzięć wykraczających poza rok budżetowy wyłącznie w ramach upoważnienia wynikającego z wieloletniej prognozy finansowej, stosownie do art. 228 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 226 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2021 - 2023 do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia wyjaśnień lub złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości. Powyższe było niezgodne z art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 i art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2 i 3, art. 2 ust. 1 oraz art. 6 ust. 3 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło podatników o nr ewidencyjnych 1/464,1/584, 1/990, 1/1266. Z ogólnodostępnych stron internetowych wynika, że na nieruchomościach ww. podatników, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle (sieci wodnokanalizacyjne, energetyczne, drogi wewnętrzne, parking, ogrodzenie, oświetlenie na słupach, zbiornik p-poż), których podatnicy nie deklarowali w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości.

Ponadto, nie wszczęto postępowania podatkowego w stosunku do podatników o numerach ewidencyjnych:

- 435, w którego władaniu pozostawały grunty oznaczone jako N-nieuzycy (zwolnione z opodatkowania). Jednakże część gruntów o powierzchni łącznej 35 715m² została przekwalifikowana na grunty

o oznaczeniu K-użytki kopalne (podlegające opodatkowaniu) zgodnie z treścią zawiadomienia o wprowadzonych zmianach w danych ewidencyjnych (WGG.6620.88186.2021) z dnia 29.12.2021 r.,

- 1/54, który zadeklarował do opodatkowania cztery zbiorniki jako budynki a nie jako budowle,
- 1/814, który zawarł umowę dzierżawy gruntu Skarbu Państwa pozostającego w użytkowaniu wieczystym wydzierżawiającego. Podatnik w składanych deklaracjach podatkowych wykazał do opodatkowania budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o wartości 23.218.737,01 zł a także budynki o łącznej powierzchni 335,44 m². Podatek od gruntu, na których podatnik 1/184 prowadził działalność gospodarczą /dzierżawionych przez podatnika/ były wykazywane w deklaracji podatnika o numerze 1/54, użytkownika wieczystego tych gruntów będących własnością Skarbu Państwa. Zgodnie z m.in. wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 2021 r. sygn. akt III FSK 3145/21, który ocenił i skonstatował, że : „[...] Na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 1991 r., Nr 9, poz. 31 ze zm.) i w zw. z art. 235 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r., Nr 16, poz. 93 ze zm.), podatnikiem podatku od nieruchomości odnośnie do obiektów budowlanych wzniesionych na gruncie oddanym w użytkowanie wieczyste jest użytkownik wieczysty, także w przypadku, w którym wymienione obiekty wzniesione zostały przez dzierżawcę gruntu. [...]”.

W trakcie kontroli, w wyniku wezwania przez organ podatkowy, podatnicy o numerach kart kontowych 1/464, 1/584, 1/54, 1/1266 złożyli korekty deklaracji, na podstawie których dokonano przypisu podatku w łącznej kwocie 764.308,00 zł.

Zadania w zakresie weryfikacji złożonych deklaracji podatkowych należały do pracowników Referatu Wymiaru Podatków. Nadzór w tym zakresie sprawowała Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 4

Podjąć dalsze działania celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr ewidencyjnych: 1/584, 435, 1/54, 1/990, 1/814, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania, mając na uwadze art. 2 ust. 1, art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 5, art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70).

W zakresie dochodów z mienia Skarbu Państwa oraz mienia komunalnego:

- W latach 2019-2023 (do dnia kontroli) dokonywano potrąceń środków stanowiących dochód Miasta Sosnowca (miasta na prawach powiatu) z tytułu wpływów osiągniętych za bezumowne (bez tytułu prawnego) korzystanie z nieruchomości Skarbu Państwa w wysokości wynoszącej 25% (50% - w okresie od 24 czerwca do 31 grudnia 2020 r.) wpływów zamiast 5% wpływów. Było to niezgodne z art. 23 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.), w związku z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.). Na podstawie ww. przepisów od wpływów osiągniętych ze sprzedaży, opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania, czynszu dzierżawnego i najmu - nieruchomości Skarbu Państwa, a także od wpływów osiągniętych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oddanych

w użytkowanie wieczyste oraz od odsetek za nieterminowe wnoszenie tych należności potrąca się 25% środków, które stanowią dochód powiatu, na obszarze którego położone są te nieruchomości, a źródłem dochodów własnych powiatu (tutaj Miasta na prawach powiatu) jest 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 23 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami starostowie wykonują czynności związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzą windykację tych należności.

Prezydent Miasta Sosnowca, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, zawarł w imieniu Skarbu Państwa cztery umowy dzierżawy nieruchomości gruntowych, w których ustalono termin korzystania z nieruchomości bez tytułu prawnego (okres przed zawarciem umów) oraz wysokość należności z tego tytułu.

Powyższe dotyczyło umów:

- nr 37/2019/SS z dnia 2 grudnia 2019 r. zawartej na okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r., w której zobowiązano dzierżawcę o symbolu 001770 do zapłacenia czynszu dzierżawnego w kwocie 8.920,80 zł netto za okres od 1 września 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.,
- nr 41/2019/AN z dnia 12 lipca 2019 r. zawartej na okres od 1 sierpnia 2019 r. do 31 lipca 2022 r., w której zobowiązano dzierżawcę o symbolu 034514 do wniesienia opłaty w kwocie 567,00 zł netto z tytułu korzystania z gruntu za okres od 1 sierpnia 2016 r. do 31 lipca 2019 r.,
- nr 39/2022/AN z dnia 7 września 2022 r. zawartej na okres od 1 września 2022 r. do 31 sierpnia 2025 r., w której zobowiązano dzierżawcę o symbolu 038164 do wniesienia opłaty w kwocie 2.115,58 zł netto z tytułu korzystania z gruntu za okres od 15 grudnia 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r.,
- nr 40/2022/AN z dnia 7 września 2022 r. zawartej na okres od 1 września 2022 r. do 31 sierpnia 2025 r., w której zobowiązano dzierżawcę o symbolu 038164 do wniesienia opłaty w kwocie 881,879 zł netto z tytułu korzystania z gruntu za okres od 15 grudnia 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r.

Umowy w imieniu Skarbu Państwa, z upoważnienia Prezydenta, każdorazowo zawierali Zastępca Prezydenta Miasta Sosnowca i Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Od dochodów za korzystanie z nieruchomości bez tytułu prawnego przed zawarciem ww. umów Miasto Sosnowiec potrąciło wynagrodzenie w wysokości 25%, zamiast należnych 5% dochodów. Łączna kwota nienależnie pobranych dochodów wynikająca z takiego potrącenia wynosiła 2.497,15 zł netto.

Ponadto, zgodnie z przedłożonym przez pracowników Urzędu Miejskiego w Sosnowcu zestawieniem, w latach 2019-2022 dokonywano potrąceń środków w wysokości 25% (a w okresie od 24 czerwca do końca 2020 r. – 50%) także od opłat z tytułu korzystania z nieruchomości Skarbu Państwa bez tytułu prawnego za okresy przed zawarciem innych niż ww. umów dzierżawy - wniesionych przez dzierżawców, z którymi te umowy zawarto. Potrącanie środków w wysokości 50% wpływów umożliwił art. 15zzzga ust. 1 (dodany z dniem 24 czerwca 2020 r.) ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374 z późn. zm.).

Dotyczyło to:

- w 2019 r. – 3 wpłat wniesionych przez 2 kontrahentów,
- w 2020 r. – 18 wpłat wniesionych przez 13 kontrahentów, przy czym w przypadku 15 wpłat potrącono środki w wysokości 50%,
- w 2021 r. – 3 wpłat wniesionych przez 2 kontrahentów,
- w 2022 r. – 4 wpłat wniesionych przez 2 kontrahentów.

Przyczyną nieprawidłowego naliczenia potrącenia środków należnych Miastu Sosnowiec było wprowadzanie przez pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami do systemu modułowego „Dzierżawy” wnoszonych opłat z tytułu korzystania z nieruchomości Skarbu Państwa w rejestrze „czynsze” zamiast w rejestrze „bezumowne”. Jak wyjaśniono, opłaty z tytułu korzystania z gruntu za okresy poprzedzające okresy zawartych umów nie uznawano za opłaty z tytułu bezumownego korzystania z gruntu, bowiem miałyby one stanowić element legalizacji stanu faktycznego zajęcia nieruchomości.

Zadania w zakresie wprowadzania danych dotyczących umów dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa do systemu modułowego „Dzierżawy” należały do pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Gospodarki Nieruchomościami w zakresie prawidłowego wprowadzania do systemu modułowego „Dzierżawy” opłat za korzystanie z mienia Skarbu Państwa bez tytułu prawnego, pozwalającego na dokonanie potrącenia dochodów na rzecz Miasta Sosnowca w prawidłowej wysokości, stosownie do art. 23 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r., poz. 344 z późn. zm.), w związku z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2267), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

Wniosek nr 6

Podjąć działania zmierzające do zwrotu nieprawidłowo potrąconych dochodów Skarbu Państwa z tytułu wpływów osiąganych z bezumownego korzystania z nieruchomości Skarbu Państwa, stosownie do art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2267) w związku z art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r., poz. 344 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli, nie podjęto działań celem aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa. Naruszono tym art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) w związku z art. 77 ust. 1 i art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów mienia Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym o numerach kart kontowych:

- 013778 – osoba fizyczna użytkownik wieczysty 2 działek o łącznej powierzchni 0,3206 ha. Prawo użytkowania wieczystego powstało z dniem 5 grudnia 1990 r., ostatnia aktualizacja w 2000 r.;
- #14439497 – osoba fizyczna użytkownik wieczysty 1 działki o powierzchni 0,1103 ha. Prawo użytkowania wieczystego powstało z dniem 5 grudnia 1990 r., ostatnia aktualizacja w 1992 r.;
- #10127318 – osoba fizyczna użytkownik wieczysty 1 działki o powierzchni 0,0520 ha. Ostatnia aktualizacja nastąpiła w 2010 r.

Do dnia kontroli nie ustalono, czy uległy zmianie wartości ww. nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste, a także czy zaistniały przesłanki do aktualizacji opłat rocznych z tego tytułu.

Zadania w zakresie aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego należały do inspektora Referatu Opłat, Planowania i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawowali Kierownik ww. Referatu i Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Wniosek nr 7

Podjąć działania celem aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego mienia Skarbu Państwa, mając na względzie art. 12, art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270).

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Opłat, Planowania i Analiz Wydziału Gospodarki Nieruchomościami w zakresie terminowej aktualizacji opłaty za użytkowanie wieczyste, stosownie do art. 77 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 5, art. 162 pkt 1, art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

- *Do dnia kontroli nieterminowo podejmowano czynności egzekucyjne należności cywilnoprawnych od osób prawnych i fizycznych stanowiących opłatę z tytułu użytkowania wieczystego Gminy Sosnowiec, co było niezgodne z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) oraz z postanowieniami zarządzenia Nr 274 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 27.03.2013 roku w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Miasta Sosnowca „Procedury procesu windykacji należności mających charakter cywilnoprawny i niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publiczno-prawnym”.*

Powyższe dotyczyło kontrahentów:

- o nr 011806 - zaległości wg stanu na 31 grudnia 2022 r.
za lata 2003 - 2004 w kwocie: należność główna 1.423,24 zł, odsetki 12.358,82 zł;
- o nr 005379 - zaległość wg stanu na 31 grudnia 2022 r.
za 2005 rok w kwocie: należność główna 9.922,79 zł, odsetki 18.763,72 zł,
za 2006 rok w kwocie: należność główna 9.922,79 zł, odsetki 17.533,36 zł;

W aktach sprawy brak było informacji dotyczących działań podejmowanych celem dochodzenia ww. zaległości.

Z informacji Biura Radców Prawnych i Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu wynika, że ww. sprawy były przypisane poprzednikom pracowników Biura Radców Prawnych i Nadzoru Właścicielskiego. Obecni pełnomocnicy Gminy Sosnowiec i Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Sosnowca (zatrudnienie od 2015/2016 roku) nie są w posiadaniu akt wskazanych spraw. Na podstawie dokumentacji znajdującej się w Wydziale Finansowym, pełnomocnicy wystąpią o ponowne wydanie tytułów wykonawczych.

Osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie postępowania windykacyjnego byli pracownicy Referatu Księgowości Dochodów Niepodatkowych. Nadzór w tym zakresie prowadził Kierownik tego Referatu. Postępowania egzekucyjne prowadziło Biuro Radców Prawnych i Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie podejmowania czynności egzekucyjnych należności cywilnoprawnych, mając na uwadze przepisy art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270), postanowienia zarządzenia Nr 104 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 6 marca 2023 r. w sprawie: wprowadzenia w Urzędzie Miasta Sosnowca „Procedury procesu windykacji należności mających charakter cywilnoprawny i niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publiczno-prawnym przysługujących gminie Sosnowiec oraz Skarbowi Państwa”, a ponadto przepisy art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie księgowości:

- *Do dnia zakończenia kontroli, w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Sosnowca zaniechano dokonania odpisu należności wraz z naliczonymi odsetkami z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa od podmiotów nr 013697, 015618, 015624, którzy zostali wykreśleni z Krajowego Rejestru Sądowego.*

Powyższe było niezgodne z przepisami art. 4 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) w związku z przepisami art. 12a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.), art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło należności kontrahentów o nr:

- 013697 (zaległości wg stanu na 31 grudnia 2022 r. za lata 2001 - 2007 w kwocie - należność główna 115.105,21 zł, odsetki 214.153,15 zł),
- 015618 (zaległości wg stanu na 31 grudnia 2022 r. za lata 2004 - 2005 w kwocie - należność główna 60.432,94 zł, odsetki 113.192,13 zł),
- 015624 (zaległości wg stanu na 31 grudnia 2022 r. za lata 2001 - 2003 w kwocie - należność główna 9.943,32 zł, odsetki 35.588,40 zł).

Osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie postępowania windykacyjnego byli pracownicy Referatu Księgowości Dochodów Niepodatkowych. Nadzór w tym zakresie prowadził Kierownik tego Referatu. Postępowania egzekucyjne prowadziło Biuro Radców Prawnych i Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu.

Wniosek nr 10

Dokonać korekty aktywów w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Sosnowcu poprzez odpis przedawnionych należności powstałych z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu Skarbu Państwa, mając na uwadze art. 4 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

- W latach 2020-2023 (do dnia kontroli), w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Sosnowcu na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” nie ewidencjonowano operacji gospodarczych związanych z przypisem należności powstałych wobec Sosnowieckiego Szpitala Miejskiego sp. z o.o., za które Miasto zapłaciło zobowiązania wynikające z udzielonych poręczeń.

Naruszono tym zasady funkcjonowania konta 221 opisane w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Miejskiego w Sosnowcu określonym w załączniku nr 2 do zarządzenia Nr 879 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 23 lipca 2012 r. w sprawie Zasad (Polityki) rachunkowości z późn. zm.) a także w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

W ewidencji pozabilansowej budżetu Miasta na koncie 993-01 „Rozliczenia z innymi budżetami” na stronie Wn tego konta ujmowano należności z tytułu spłaty zobowiązań wynikających z umowy poręczenia.

Skutkiem powyższego, w bilansie Urzędu Miejskiego w Sosnowcu po stronie aktywów nie wykazano należności z tego tytułu:

- wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. - 347.998,51 zł,
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. - 6.364.152,30 zł.

Ponadto, należności tych nie wykazano w dziale 757 „Obsługa długu publicznego”, rozdziale 75704 „Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego”, § 8030 „Wpływy z tytułu krajowych poręczeń i gwarancji” w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2020 r., za okres od początku roku do 31 marca 2021 r., za okres od początku roku do 30 czerwca 2021 r., za okres od początku roku do 30 września 2021 r. za okres od początku roku do 31 grudnia 2021 r., za okres od początku roku do 31 marca 2022 r., za okres od początku roku do 30 czerwca 2022 r., za okres od początku roku do 30 września 2022 r. za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 13 marca 2023 r. został dostarczony do Wydziału Finansowego z Wydziału Budżetu Miasta dokument źródłowy dotyczący należności powstałych wobec Sosnowieckiego Szpitala Miejskiego sp. z o.o. wynikających z zapłaconych poręczeń. Dowód księgowy (nota księgowa nr PK/12/WFN/79) za okres od 2020 r. do 2022 r. został zaewidencjonowany pod datą 31.12.2022 r., a dowód dotyczący 2023 r. (nota księgowa nr PK/02/WFN/11) w bieżących księgach Urzędu.

W dniu 13 marca 2023 r. została sporządzona korekta sprawozdania Rb-27S dotycząca sprawozdania rocznego za 2022 rok.

Osobą odpowiedzialną za przekazanie informacji do Wydziału Finansowego o powstałych należnościach zgodnie z Instrukcją obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Miasta Sosnowca, był Kierownik Referatu Sprawozdawczości Budżetu Miasta. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Budżetu Miasta.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie prawidłowego ujmowania należności w księgach rachunkowych Urzędu w celu ich rzetelnego prezentowania w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz w bilansie Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, stosownie do zasad funkcjonowania konta 221 w ewidencji księgowej jednostki Urzędu Miejskiego w Sosnowcu określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Miejskiego w Sosnowcu określonym w załączniku nr 2 do zarządzenia Nr 879 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 23 lipca 2012 r. w sprawie Zasad (Polityki) rachunkowości z późn. zm. a także art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (D. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

- *W latach 2019-2021 nieprawidłowo ujęto w księgach rachunkowych budżetu przeniesienie salda konta 901 „Dochody budżetowe” na konto 961 „Wynik wykonania budżetu”, niezgodnie z zasadami funkcjonowania konta 901 określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz w zakładowym planem kont dla budżetu Miasta Sosnowca określonym w załączniku nr 1 do zarządzenia Prezydenta Miasta Sosnowca Nr 879 z dnia 23 lipca 2012 r. w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości z późn. zm.*

Konto 901 prowadzono w 34 oddziałach księgowych (dziennikach częściowych). Przeniesienie salda tego konta na konto 961 w pełnej wysokości (tj. dotyczącej wszystkich dzienników częściowych) ujmowano w jednym oddziale księgowym: 001.

Powyższe spowodowało, że na koniec roku nadal widniało saldo na koncie 901, niezgodnie z ww. zasadami.

W trakcie kontroli, osiągnięte dochody budżetowe w roku 2022 zostały odpowiednio przeksięgowane na konto 961 „Wynik wykonania budżetu” w każdym oddziale, gdzie prowadzona była ewidencja księgowa do konta 901 „Dochody budżetu”.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu należały do obowiązków pracowników Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Główny Księgowy Urzędu, któremu kierownik jednostki powierzył na piśmie zadania w zakresie rachunkowości.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Budżetu Miasta w zakresie zamykania kont syntetycznych stosownie do zasad funkcjonowania konta 901 określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz w zakładowym planie kont dla budżetu Miasta Sosnowca określonym w załączniku nr 1 do zarządzenia Prezydenta Miasta Sosnowca Nr 879 z dnia 23 lipca 2012 r. w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości z późn. zm., mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

- *W 2020 r. nieprawidłowo ujęto w księgach rachunkowych budżetu przekazanie środków na lokatę terminową na koncie 224 „Rozrachunki budżetu”, zamiast na koncie 133 „Rachunek budżetu”. Powyższym naruszono zasady funkcjonowania konta 133 określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) i w zakładowym planem kont dla budżetu Miasta Sosnowca określonym w załączniku nr 1 do zarządzenia Prezydenta Miasta Sosnowca Nr 879 z dnia 23 lipca 2012 r. w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości z późn. zm. oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).*

Przyczyną powyższego było nieprawidłowe opisanie, w zakładowym planie kont dla budżetu Miasta Sosnowca, zasad funkcjonowania konta 224 „Rozrachunki budżetu” w zakresie lokat terminowych.

Skutkiem powyższego w bilansie z wykonania budżetu za 2020 r. środki z lokaty terminowej w wysokości 31.776.494,00 zł zostały wykazane jako należności budżetu, zamiast jako środki pieniężne.

Przygotowanie projektu zakładowego planu kont dla budżetu należało do Naczelnika Wydziału Budżetu Miasta.

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych budżetu należały do pracowników Wydziału Budżetu Miasta. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 13

Dostosować zapisy funkcjonowania konta 224 „Rozrachunki budżetu” ujętego w zakładowym planie kont dla budżetu Miasta Sosnowca określone w załączniku nr 1 do zarządzenia Prezydenta Miasta Sosnowca Nr 879 z dnia 23 lipca 2012 r. w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości z późn. zm. w zakresie ewidencjonowania lokat terminowych do zasad określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Budżetu Miasta w tym zakresie, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

W zakresie dotacji:

- *W latach od 2019 r. do dnia zakończenia kontroli zaniechano podjęcia kontroli wykorzystania dotacji przez niepubliczne placówki oświatowe prowadzone przez EDO sp. z o.o. oraz FOR 3 sp. z o.o., pomimo wystąpienia okoliczności wskazujących na taką konieczność. Naruszono tym art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 17 z późn. zm.), w związku z § 7 uchwały Nr 847/LX/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek oświatowych niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez organy inne niż jednostka samorządu terytorialnego oraz trybu kontroli prawidłowości pobierania i wykorzystania udzielonej dotacji.*

Powyższe dotyczyło dotacji udzielonych w latach 2019-2022 Policealnej Szkole AVE z Sosnowca, Policealnej Szkole Medus z Sosnowca oraz Policealnej Szkole FUTURE z Sosnowca, z rozliczeń których wynikało, że:

- słuchacz (w wieku 89 lat) w roku szkolnym 2019/2020 uczęszczał na zajęcia do Policealnej Szkoły AVE oraz w roku szkolnym 2021/2022 równocześnie do Policealnej Szkoły AVE i Policealnej Szkoły Medus oraz do Policealnej Szkoły FUTURE

- słuchacz (w wieku 79 lat) w roku szkolnym 2019/2020 uczęszczał na zajęcia do Policealnej Szkoły AVE, szkolnym 2020/2021 równocześnie do Policealnej szkoły AVE i Policealnej Szkoły Medus oraz w roku szkolnym 2021/2022 do Policealnej Szkoły Medus

- słuchacz (w wieku 77 lat) w roku szkolnym 2020/2021 uczęszczał równocześnie na zajęcia do Policealnej szkoły AVE i Policealnej Szkoły Medus oraz w roku szkolnym 2021/2022 do Policealnej Szkoły Medus.

Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału Edukacji wynikało, że w tamtym czasie Urząd nie miał informacji o jakichkolwiek nieprawidłowościach. Ponadto wyjaśniono, że w planie kontroli w latach 2020-2023 nie ujęto kontroli w szkołach prowadzonych przez EDO Sp. z o.o. i FOR 3 Sp. z o.o. Roszczenia z tytułu ewentualnego zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem zostaną zabezpieczone, gdy przedstawiciel Gminy Sosnowiec - pokrzywdzony złoży do Sądu wnioski o obowiązek naprawienia w całości lub w części wyrządzonej przestępstwem szkody, tj. z tytułu nienależnie pobranych środków publicznych.

Organ dotujący nie zweryfikował, czy słuchacze ci faktycznie uczęszczali na zajęcia w ww. placówkach oświatowych.

Zadania w zakresie weryfikacji dokumentacji dotacyjnej wykonywali pracownicy Wydziału Edukacji. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 14

Podjąć działania celem weryfikacji prawidłowości wykorzystania dotacji udzielonych w latach 2020-2022 Policealnej Szkole AVE z Sosnowca, Policealnej Szkole Medus z Sosnowca oraz Policealnej Szkole FUTURE z Sosnowca, mając na uwadze art. 36 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2082 z późn. zm.), w związku z § 7 uchwały Nr 847/LX/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek oświatowych niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez organy inne niż jednostka samorządu terytorialnego oraz trybu kontroli prawidłowości pobierania i wykorzystania udzielonej dotacji.

- *W 2021 r. przyjęto jako prawidłowe rozliczenie pobrania i wykorzystania dotacji podmiotowej z budżetu miasta za 2020 r. złożone przez Policealną Szkołę AVE z Sosnowca na dofinansowanie zadań oświatowych, pomimo iż wydatki pokryte z dotacji w kwocie 8.000,00 zł zostały faktycznie poniesione w roku następnym. Naruszono tym art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 3029 z późn. zm.).
W rozliczeniu otrzymanej dotacji złożonym 15 stycznia 2021 r. wykazano wydatek wynikający z rachunku nr 0082/11/2020 z dnia 1 listopada 2020 r. w kwocie 8.000,00 zł. Zgodnie z rozliczeniem, wydatek dokonano 29 stycznia 2021 r.*

Zadania w zakresie weryfikacji sprawozdań z realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości rozliczenia dotacji dokonali pracownicy Wydziału Edukacji. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 15

Ponownie rozliczyć dotację udzieloną Policealnej Szkole AVE z Sosnowca na dofinansowanie zadań oświatowych w 2020 r., a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego wykorzystania środków finansowych, wyegzekwować ich zwrot do budżetu, mając na uwadze art. 251 ust. 4 i art. 252 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270) w związku z art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2082 z późn. zm.).

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli – art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

- *W latach 2020-2023 nieprawidłowo zweryfikowano wydatki poniesione w latach poprzedzających te lata na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych i uwzględniono w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na tym stopniu awansu zawodowego nagrody przyznane przez Ministra Edukacji Narodowej oraz nagrody przyznane przez Śląskiego Kuratora Oświaty – na mocy § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078 z późn. zm.), w związku z art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.). Było to niezgodne z pouczeniami zawartymi w punkcie 3 załącznika nr 3 (stanowiącego wzór sprawozdania za 2019 r.) i w punkcie 4 załącznika nr 2 (stanowiącego wzór sprawozdania za lata 2020-2021) do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.), a także niezgodne z pouczeniem zawartym w punkcie 3 załącznika nr 4 (stanowiącego wzór sprawozdania za 2022 r.) do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2767).*

Uwzględnienie w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na stopniu awansu zawodowego dyplomowani nagród przyznanych przez Ministra Edukacji Narodowej oraz Śląskiego Kuratora Oświaty doprowadziło do zawyżenia (w sprawozdaniach z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli) wydatków poniesionych na wynagrodzenia dla tych nauczycieli o kwoty:

- 10.000,00 zł za 2019 r.,

- 25.000,00 zł za 2020 r.,
- 42.500,00 zł za 2021 r.,
- 22.500,00 zł za 2022 r.

Powyższe nie spowodowało zaistnienia w latach 2020-2023 okoliczności powodujących konieczność wypłaty dodatku uzupełniającego dla nauczycieli stopnia awansu zawodowego dyplomowani, gdyż osiągnięte wynagrodzenia (bez nagród Ministra Edukacji Narodowej i Śląskiego Kuratora Oświaty) tych nauczycieli nadal pozostawały na poziomie wyższym niż średnie wynagrodzenia określone w ustawie Karta Nauczyciela.

Zadania w zakresie sporządzania analizy poniesionych w danym roku wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń) oraz weryfikacja danych otrzymanych z Centrum Usług Wspólnych w Sosnowcu przyjmowanych do sporządzenia sprawozdań należały do pracowników Wydziału Edukacji. Nadzór w tym zakresie sprawowała Naczelnik tego Wydziału. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów przez pracowników Wydziału Edukacji.

Wniosek nr 16

Sporządzić korekty sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Miasto Sosnowiec na prawach powiatu za lata 2019-2022 bez uwzględnienia w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych nagród przyznanych tym nauczycielom przez Ministra Edukacji Narodowej i Śląskiego Kuratora Oświaty, mając na uwadze pouczenie zawarte w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz. U. z 2022 r., poz. 2767) oraz pouczenia zawarte w punkcie 3 załącznika nr 3 i w punkcie 4 załącznika nr 2 do nieobowiązującego już rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.), w związku z § 1 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078 z późn. zm.).

Wniosek nr 17

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Edukacji w zakresie prawidłowego przeprowadzania analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Miasto Sosnowiec na prawach powiatu, w szczególności w zakresie weryfikacji składników wynagrodzeń przyjmowanych do sporządzenia sprawozdania, stosownie do art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r., poz. 1762 z późn. zm.), w związku z art. 30 ust. 1 tej ustawy oraz pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz. U. z 2022 r., poz. 2767), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej Elektronicznie podpisany przez
Daniel Kołodziej
Data: 2023.07.14 09:38:05 +02'00'